

De Column van Elsbeth

Maskerade

Gezien: 3 juni 2021

Gemeentelijk theater: digitale Ronde Tafel

Onderwerp: Integraal Ruimtelijk Perspectief

Daar zaten ze dan weer: de insprekers, raadsleden en de portefeuillehouder voor ruimte, Sander Jansen. Een herhalingsoefening. Nu ging het over de regionale eindvisie voor verstedelijking van de regio. Die is nodig om Groot Utrecht te laten uitgroeien tot een Europese Metropoolregio. Volgens deze visie moet Zeist daar ook aan meedoen. Daartegen wordt geprotesteerd met brieven naar de raad en een petitie.

Discussie

Ditmaal werd vooral gesproken over de status van de regionale visie. Wat betekent die voor de gemeente Zeist? Welke vrijheid heeft de raad nog om af te wijken van de maximaal 10.000 extra woningen in de regionale stukken? Tekent de gemeente niet bij het kruisje zonder te weten wat de gevolgen zijn? Die werden breed geëtaleerd door de insprekers: meer woningen dan nodig is voor Zeist, meer overlast en minder groene ruimte. En denk niet dat voorzien wordt in het oplossen van het tekort aan woningen. Hoe meer woningen hier gebouwd worden des te meer mensen komen naar de regio. En hoe hoger de koop- en huurprijzen worden. Dus minder kansen voor een betaalbare woning.

Willen de inwoners van de regio en van Zeist dat eigenlijk allemaal wel? Uit burgerpeilingen blijkt juist het tegendeel. Vandaar dat de regio uiteindelijk het principe "Groen groei mee" heeft toegevoegd aan de visie. Er zou in de regio natuur bijkomen voor de minimaal 124.000 extra woningen, dus minstens 270.000 mensen erbij. Dat zijn grotendeels mensen van buiten de regio. Waarom is dat nodig? Verder blijkt uit de beoordeling van de provinciale omgevingsvisie dat de voorgestelde verstedelijking negatief zal uitwerken op natuur en cultuurhistorie.

Wethouder

Volgens de wethouder, die ook betrokken is bij de regionale visie, valt het allemaal wel mee. Bij lokale projectplannen krijgt de bevolking de mogelijkheid om mee te denken en de raad behoudt zijn eigen verantwoordelijkheid. Bovendien krijgt de bevolking er nog natuur bij ook. Consequent noemde hij de politieke bouwambities bouwopgaven.

Maar wat betekent het dat de woningaantallen in de regionale visie al zijn aangegeven? En wat als de gemeente Zeist met die visie instemt? Het werd er in de discussie niet duidelijker op. Tenslotte probeerde de wethouder de raad te overtuigen dat het nodig was snel de visie te ondersteunen. Er was namelijk bij de informateur al gelobbyd voor miljarden euro's uit het economisch herstellfonds voor na de coronacrisis. Dus moeten de rijen worden gesloten.

Reflectie

Na de bijeenkomst dacht ik na. Wat had ik eigenlijk gezien? Een bestuurder die medeverantwoordelijk is voor de regionale visie en die als Zeister wethouder de visie met een rookgordijn omhult. Treedt hij op als een schijnapostel van de waarheid?

Gedraagt hij zich als een kameleon? Dat laatste is wel zo veilig om ware bedoelingen te verhullen. Ook zei hij letterlijk dat Zeist het niet doet voor de regio maar voor de eigen inwoners. Waarom wordt de bevolking dan niet geïnformeerd of betrokken? Mogen de burgers misschien zelf aangeven wat zij wel of niet willen? Kennelijk niet.

Wat te denken van de raad. Veel raadsleden lieten het gaan. Zij hadden al jaren gehoord over de regionale ambitie voor verstedelijking. En dat die ambities nu bouwopgaven worden. Dat gebeurde in allerlei besloten overleggen, studie- en informatiebijeenkomsten, regiegroepen, stamtafels, werkgroepen etc. Zonder betrokkenheid van de samenleving, eigenlijk een vorm van collectief hersenspoelen. De raad zou juist de maatschappelijke discussie over de ruimtelijke toekomstvisie moeten stimuleren in plaats van afhouden. Kortom, meehelpen om tegenspraak te organiseren.

Raad leeuw of lam?

Het laatste lijkt het geval. Dan zijn raadsleden eigenlijk slachtoffers bij gebrek aan daadkracht. In plaats van dat zij de beslissingen nemen, nemen de beslissingen hen. Dan is de raad onbeduidend geworden en laat deze het beleid over aan een niet gekozen regionale groep bestuurders. Het democratisch tekort, waar de Raad van State het over heeft, wordt zo manifest. Wat stellen raadsverkiezingen dan nog voor?

Of zijn raadsleden misschien toch wolven in schapekleren? Laten zij dan snel hun schapenvachten uittrekken, hun maskers afwerpen en hun ware aard tonen. En hopelijk handelen zij niet langer tegen beter weten in. Maar ja, die fractiedwang en de eigen ambities